

АРБІТРАЖНА КОМІСІЯ ФВУ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СУДДІВ
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТЕХНІЧНОМУ ДЕЛЕГАТУ

липень
2019

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СУДДІВ

1. Доглянутий зовнішній вигляд. Офіційна суддівська уніформа, яка є чистою та відпрасованою.
2. Добра фізична форма (без надлишкової ваги).
3. Гідна поведінка. Проведення матчу з повагою і увагою до учасників.
4. Знання, трактування та застосування правил гри.
5. Розуміння потенційних проблем. Вміння недопустити, а в разі виникнення вміння вирішити проблеми .
6. Добра психологічна стійкість. Вміння відновитися після суперечливих або несприятливих ситуацій.
7. Вміння керувати подіями.
8. Манера суддівства (спокійна та рішуча).
9. Співраця в суддівській бригаді.
10. Впевненість у собі та у суддівській бригаді.
11. Гідне ставлення до матчу.
12. Вміння адаптуватися до рівня змагань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРШОГО СУДДІ

- стабільна лінія суддівства протягом усього матчу.
  - дотримання однакових вимог для обох команд.
  - вміння адаптувати критерії оцінювання гри з м'ячем відповідно до рівня змагань та команд.
  - дотримання однакової оцінки ігрових дій (незалежно від амплуа гравця)
-помилки в грі з м'ячем
- кидок м'яча
- подвійне торкання
- контроль тривалості контакту з м'ячем в залежності від дії (захисна чи атакуюча) (1 або 2 передача, обманний удар, нападаючий удар, блокування).
- Визначає помилку на основі контакту з м'ячем, а не положення гравця або техніка. не під впливом м'яча, що обертається, реакції учасників або глядачів тощо.
- помилки гравця, що подає, та в розташуванні команди, що подає, включаючи заслон
  - помилки над сіткою та помилки гравця при торканні сітки (насамперед з боку атакуючого)
  - помилки при атакуючому ударі Ліберо і гравців задньої лінії
  - завершені атакуючі удари, виконані гравцем по м'ячу вище верхнього краю сітки, направлені Ліберо зверху пальцями зі своєї передньої зони
  - м'яч, що повністю пересікає нижню площину під сіткою
  - здійснене блокування гравцями задньої лінії чи спроба блокування гравцем Ліберо.

- м'яч, що пересікає сітку на майданчик суперника повністю або частково за межами площини переходу, або торкається антени на його/її стороні майданчика
- м'яч після подачі або 3-го командного торкання повністю або частково проходить над антеною на його/її стороні майданчика
- контроль дисципліни та застосування санкцій.
- передбачення та вирішення нестандартних ситуацій.
- контроль змін та заміщення ліберо.

В. Механіка

1. Офіційна жестикуляція:

- чистота виконання.
- відповідність жестів.
- послідовність жестів.
- дотримання відповідного темпу жестикуляції.

2. Мова тіла

- манера суддівства (напружено чи розслаблено, рішуче чи нерішуче)
- манера поведінки (міміка, вираженість, позитивний вплив).
- уникнення неприйнятної мови тіла.

3. Вміння користуватися свистком (різкий, авторитетний і чутний). Різна тональність свистка в залежності від ситуації (наприклад, фіксування помилки проти запобігання неспортивної поведінки).

4. Контроль лав, команд та суддівської бригади перед кожним розігруванням.

6. Накопичення інформації та прийняття рішення (свисток-лінійні судді-другий суддя-прийняття рішення)

7. Швидкість прийняття рішень.

8. Впевненість при прийнятті рішення.

8. Контроль роботи другого судді під час тайм-аутів та замін.

9. Контроль роботи лінійних суддів.

С. Вибір позиції

1. Вибір оптимальної точки огляду:

- концентрація уваги (звуження фокусу огляду) на ігрових діях над сіткою.
- концентрація уваги (розширення фокусу огляду) на ігрових діях в захисті.
- швидкість розподілу уваги між ігровими діями.

2. Контроль ігрових дій з м'ячем (особливо біля суддівської вишки).

D. протокол матчу

1. Перевірка інвентаря та обладнання.
2. Контроль розминки команд.
3. Дотримання ігрового протоколу матчу.
4. Управління часом.
10. Створення та підтримка належного темпу матчу.

E. Співпраця з командами

1. Проведення передматчевого жеребкування в ясній, лаконічній манері.
2. Звертання до членів команд з повагою.
3. Манера поведінки та позитивне ставлення до команд.
4. Розмова з капітанами або іншими членами команд тільки у випадку необхідності; ефективна взаємодія з командами, без затримки часу. Добрі навички спілкування (словесні та невербальні).
5. Контроль запитів та проведення тайм-аутів та замін. Повідомлення тренера про використання другої перерви або 5 та 6 замін.

Співпраця з суддівською бригадою

1. Співпраця з другим суддею.
  - надає другому судді час та можливість виконання його обов'язків (торкання сітки, перехід середньої лінії, торкання антени на боці другого судді, запити тайм-аутів тощо).
  - зоровий контакт
2. Співпраця з лінійними суддями.
  - зоровий контакт
3. Вербальні та невербальні комунікативні навички.
4. Вміння захистити суддівську бригаду від нападок зі сторони гравців, тренерів та глядачів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДРУГОГО СУДДІ

1. помилкове торкання гравцем сітки або антени на його/її стороні майданчика
2. помилки переходу середньої лінії і гра у просторі суперника під сіткою
3. помилки в розташуванні приймаючої команди
4. здійснене блокування гравцями задньої лінії чи спроба блокування гравцем Ліберо; або помилку при атакуючому ударі гравцем задньої лінії або гравцем Ліберо
5. торкання м'ячем стороннього предмету
6. торкання м'яча з підлогою, якщо перший суддя перебуває в позиції, що не дозволяє побачити це торкання
7. м'яч, який пересікає сітку на майданчик суперника повністю або частково за межами площини переходу, або торкається антени на його/її стороні майданчика
8. м'яч після подачі та 3-го командного торкання повністю або частково проходять над антеною на його/її стороні майданчика

Механіка

1. Офіційна жестикуляція:
  - чистота виконання.
  - відповідність жестів.
  - послідовність жестів
  - дотримання відповідного темпу жестів
3. Мова тіла
  - манера суддівства (напружено чи розслаблено, рішуче чи нерішуче)
  - манера поведінки (міміка, вираженість, позитивний вплив).
  - уникнення неприйнятної мови тіла.
4. Вміння користуватися свистком (різкий, авторитетний і чутний). Тональність свистка в залежить від ситуації (наприклад, фіксування помилки проти запобігання неспортивної поведінки).
5. Контроль лав, команд та суддівської бригади після закінчення розігрування та перед початком наступного розігруванням.
5. Управління часом (дотримання тривалості перерв та інтервалів), вчасне отримання листків розташування.
6. Контроль змін та заміщення ліберо.

Розсташування, переміщення та вибір позиції

1. Позиція перед початком розігрування (на стороні команди, яка приймає, таким чином, щоб периферичним зором було видно подаючого гравця). Відстань 1-1,5 метра від стійки.
2. Переміщення під час розігрування (своєчасні та без зайвих рухів).
3. Вибір оптимальної позиції при оцінюванні ігрових дій (фокусування уваги на можливому торканні сітки та переходу середньої лінії) на стороні блокуючих.
4. Вибір позиції по закінченню розігрування (надання інформації першому судді шляхом переміщення на сторону команди, яка прогала розігрування).
5. Вибір позиції під час перерв
6. Вибір позиції під час замін
7. Виконання обов'язків між партіями (перевірка табличок замін, збір листків розсташування).

Ігровий протокол гри

1. Отримання в визначений час і перевірка карток розсташування.
2. Управління часом (під час перерв та інтервалів між партіями).
2. Перевірка складу команд на майданчику перед партією та ідентифікація капітана. Дозвіл виходу ліберо на майданчик.
3. Швидкість прийняття рішення.
4. Проведення тайм-аутів.
5. Проведення замін.
6. Інформування тренера та першого суддю про другий тайм-аут та 5 і 6 заміни.
7. Контроль місцезнаходження офіційних осіб та гравців.
8. Допомога першому судді встановити та підтримувати відповідний темп гри.
9. Контроль витирання підлоги (мінімізуючи затримку часу).

Співпраця з командами

1. Відношення до команд з повагою.
2. Контроль поведінки та позитивне ставлення команд (у зоні розминок та на лавах, повідомлення першого судді про неправильну поведінку гравців на майданчику).
3. В разі необхідності ініціює розмову з тренерами або капітанами команд (діє без затримки часу).
4. Вербальні та невербальні навички спілкування з тренерами та гравцями (на лавах та у зоні розминки).

Співпраця в суддівській бригаді

1. Зоровий контакт з 1-им суддею.
2. Контроль за роботою секретаря.
3. Співпраця з секретарем під час проведення замін.
3. Контроль відповідності рахунку на табло.
5. Допомога першому арбітру (фіксація помилки або надання інформації про помилку) в ситуаціях, коли перший суддя не може прийняти рішення.
6. Підтримка першого судді та лінійних суддів у важких ситуаціях.
7. Координація роботи протиральників та подавальників м'ячів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЛІНІЙНИХ СУДДІВ

1. Вибір позиції під час суддівства
2. Розсташування та поведінка під час перерв та інтервалів
3. Офіційна жестикуляція.
  - чистота виконання
  - відповідність жестів.
4. Швидкість прийняття рішення.
5. Зоровий контакт з 1-им суддею.
6. Мова тіла
  - манера суддівства (напружено чи розслаблено, рішуче чи нерішуче)
  - манера поведінки (міміка, вираженість, позитивний вплив).
  - уникнення неприйнятної мови тіла.